

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012201374
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6012201374.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobkyne: Eurotrans O&S, s.r.o., IČO 31 623 956, so sídlom Mlynská č. 71, 974 00 Banská Bystrica, zast. JUDr. Danielou Komorovou, advokátkou, so sídlom advokátskej kancelárie Kukučínova č. 20, 974 00 Banská Bystrica, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. februára 2013 č. k. 23S/151/2012-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. februára 2013 č. k. 23S/151/2012-25 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. 35296-2/2012-BA zo dňa 16.10.2012 r u š í a vec jej v r a c í a na ďalšie konanie.

Žalovaná je povinná do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobkyni na účet jej právnej zástupkyne náhradu trov z titulu právneho zastúpenia vo výške 322,08 €.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 35296-2/2012-BA zo 16.10.2012 (č.l. 10 súdneho spisu) žalovanej ako odvolacieho orgánu v zmysle oprávnenia ustanovenia § 179 ods. 1 písm. b) a postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku tiež „zák. č. 461/2003 Z.z.“) potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica (ďalej len „prvostupňový orgán“) č. 700-2111499712-GC04/12 z 20.06.2012, ktorým bolo žalobkyni podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 9 a § 240 zák. č. 461/2003 Z.z. predpísané za obdobie november 2010, apríl 2011, september 2011 penále vo výške 361,76 € vypočítané z dlžnej sumy poistného na nemocenské poistenie,

poistného na starobné poistenie, príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej na účely rozsudku tiež „poistné a príspevky“, resp. iba „poistné“).

2. V odôvodnení rozhodnutia žalovaná reagovala na námietky žalobkyne podané v odvolaní. Najmä v odvolaní zdôraznila, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 23.11.2010 začal reštrukturalizačné konanie voči žalobkyni (uznesenie bolo uverejnené v Obchodnom vestníku dňa 29.11.2010), a v danom prípade reštrukturalizácia začala dňa 30.11.2010.

3. Žalobkyňa s poukazom na ustanovenia § 114, § 120 a § 138 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej na účely rozsudku tiež „zák. č. 7/2005 Z.z.“) argumentovala, že žalovaná v prípade existencie nároku na penále si mala tento uplatniť prihláškou do reštrukturalizačného konania. Tým, že si svoj nárok takto neprihlásila, tak v súlade s § 155 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. podľa žalobkyne zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov vymáhať tieto pohľadávky.

4. Žalovaná v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najmä citovala príslušné ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) a b), ods. 2 písm. a) a b), ods. 3 písm. a) a b), ods. 8, ods. 9, ods. 10 písm. a) a b), ods. 11, § 129 ods. 1, § 141 ods. 1, § 141 ods. 2, § 142 ods. 1, § 143 ods. 2, § 240 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z., ďalej § 20 ods. 1 písm. a), § 28 ods. 2 zákona č. 43/2004 Z.z. o starobnom dôchodkovom sporení a § 120 ods. 1 a 2, § 155 ods. 2, § 199 ods. 9 zák. č. 7/2005 Z.z.

Podľa § 113 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení, ak súd zistí, že návrh na povolenie reštrukturalizácie spĺňa zákonom predpísané náležitosti, najneskôr do 15 dní od doručenia návrhu rozhodne o začatí reštrukturalizačného konania. Inak návrh na povolenie reštrukturalizácie v rovnakej lehote uznesením odmieta; uznesenie súd doručí navrhovateľovi.

Podľa § 114 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení, začatie reštrukturalizačného konania má tieto účinky:

dĺžnik je povinný obmedziť výkon svojej činnosti na bežné právne úkony; iné právne úkony dĺžníka podliehajú súhlasu správcu, ktorý vypracoval posudok,

pre pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou, nemožno začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie na majetok patriaci dĺžníkovi; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa prerušujú,

pre zabezpečenie pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou, nemožno začať ani pokračovať vo výkone zabezpečovacieho práva na majetok patriaci dĺžníkovi,

druhá zmluvná strana nemôže vypovedať zmluvu uzatvorenú s dĺžníkom alebo od nej odstúpiť pre omeškania dĺžníka s plnením, na ktoré druhej zmluvnej strane vznikol nárok pred začatím reštrukturalizačného konania; vypovedanie zmluvy alebo odstúpenie od zmluvy z tohto dôvodu je neúčinné,

zmluvné dojednania umožňujúce druhej zmluvnej strane vypovedať zmluvu uzatvorenú s dĺžníkom alebo od nej odstúpiť z dôvodu reštrukturalizačného konania alebo konkurzného konania sú neúčinné, pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou, nemožno voči dĺžníkovi započítať.

Podľa § 141 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť poistné, sú povinné poistné odvádzať, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 141 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení za zamestnanca odvádza poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec.

Podľa § 142 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 143 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená

na rôzne dni, poisťné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poisťné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poisťné. Ak deň splatnosti poisťného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poisťné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 240 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, 1) ktoré neodviedli poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie 1) za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie 1) do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 43/2004 Z.z., povinné príspevky, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, sú splatné v deň splatnosti poisťného, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ podľa osobitného predpisu.

5. Podľa odôvodnenia rozhodnutia prvostupňový orgán pri kontrole odvodu poisťného a príspevkov zistil, že žalobkyňa za obdobie november 2010, apríl 2011 a september 2011 neodviedla poisťné a príspevky včas. Penále bolo vypočítané vo výške 0,05% z dlžnej sumy, ktorého výpočet sa nachádza v prílohe rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu.

Pri určení výšky poisťného správny orgán vychádzal z mesačných výkazov poisťného a príspevkov za dané obdobie.

6. Podľa žalovanej v zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. bola povinná žalobkyni penále predpísať. Na rozdiel od argumentácie žalobkyne žalovaná vyslovila právny názor, že potvrdením reštrukturalizačného plánu právo predpísať penále nezaniklo.

Hoci sa predpísané penále týka obdobia roku 2010, t.j. obdobia pred začatím reštrukturalizačného konania, žalovaná zdôraznila, že pohľadávka na penále vznikla až 20.06.2012, a to predpísaním konkrétneho penále prvostupňovým správnym orgánom, t.j. v čase, keď už bolo reštrukturalizačné konanie začaté. Z uvedeného dôvodu sa takáto pohľadávka v reštrukturalizácii podľa žalovanej neuplatňuje prihláškou a nepôsobí na ňu ako na prednostnú pohľadávku účinky začatého reštrukturalizačného konania.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

7. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne podala na Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu zo dňa 27.12.2012.

8. V žalobe rovnako, ako aj v správnom odvolaní a s poukazom na rovnaké ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii mala za to, že žalovaná mala v prípade existencie nároku na penále si túto pohľadávku prihlásiť prihláškou do reštrukturalizačného konania, nakoľko táto pohľadávka vznikla pred začatím reštrukturalizačného konania, a to bez ohľadu na skutočnosť, kedy bola predpísaná.

Nárok na penále stanovené rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu existoval podľa žalobkyne ešte pred začatím reštrukturalizácie, a teda si ho mala žalovaná prihlásiť, nakoľko dodatočne po skončení reštrukturalizácie by priznanie tohto nároku bolo v rozpore so zákonom. Následne zopakovala rovnaké argumenty ako v správnom konaní.

9. Žalobkyňa ďalej poukázala aj na to, že v zmysle ustanovenia § 114 a nasl. zák. č. 7/2005 Z.z. dlžník, t.j. žalobkyňa po začatí reštrukturalizačného konania nemôže uhrádzať záväzky, ktoré jej vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania, nakoľko by tak postupovala v rozpore so zákonom o konkurze a vyrovnaní, ako aj s Trestným zákonom.

10. Taktiež poukázala aj na ustanovenie § 138 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. s tým, že príslušenstvom pohľadávky sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákona úroky, úroky z omeškania, poplatok z

omeškania a náklady spojené s jej uplatnením, pričom príslušenstvo prihlásených pohľadávok, na ktoré vznikol nárok, sa po začatí reštrukturalizačného konania do plánu nezahŕňa.

Tieto nároky sa v prípade potvrdenia plánu súdom považujú v celom rozsahu za odpustené.

Podľa § 138 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení podriadené pohľadávky, pohľadávky z bezodplatných právnych úkonov a príslušenstvo prihlásených pohľadávok, na ktoré vznikol nárok po začatí reštrukturalizačného konania, sa do plánu nezahŕňajú; tieto nároky sa v prípade potvrdenia plánu súdom považujú v celom rozsahu za odpustené.

11. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení zotrvala na dôvodoch rozhodnutia a navrhovala, aby krajský súd žalobu žalobkyne zamietol.

Opätovne tvrdila, že pohľadávka na penále za obdobie november 2010, apríl 2011, september 2011 vznikla jej predpísaním dňa 20.06.2012, t.j. až po začatí reštrukturalizačného konania; preto podľa žalovanej nejde o pohľadávku, ktorú je potrebné si uplatňovať prihláškou v reštrukturalizácii. Reštrukturalizačné konanie bolo začaté dňa 30.11.2010.

12. V čase začatia reštrukturalizačného konania žalobkyňa nebola ešte v omeškaní, pretože ešte nebola povinná poistiť a príspevky zaplatiť. Dňa 30.11.2010 neexistoval ešte žiaden nárok na penále, ani za jedno obdobie.

V čase pred začatím reštrukturalizačného konania žalovaná ešte ani nevedela určiť výšku penále. Podľa názoru žalovanej, penále je upravené osobitným predpisom, vzniká samostatne a stáva sa pohľadávkou až jeho predpísaním. Preto nemožno ho považovať za príslušenstvo istiny (poistného a príspevkov).

B)

13. Krajský súd ako súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 247 a nasl. O.s.p. preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej a postup správnych orgánov v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správnych orgánov boli v súlade so zákonom, a preto žalobu žalobkyne zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p.

14. Krajský súd vymedzil predmet sporu medzi účastníkmi, ktorým v danom prípade je to, či pohľadávka žalovanej predstavujúca nárok na penále za včas nezaplatené poistné a príspevky (uvedené v úvode odôvodnenia rozhodnutia), mala byť vzhľadom na začatie reštrukturalizačného konania žalobkyne (dňa 30.11.2010) uplatnená prihláškou do reštrukturalizácie postupom podľa § 121 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z.

15. S odkazom na ustanovenia § 113 ods. 1, § 114 ods. 1, § 120 ods. 1 a 2 zák. č. 7/2005 Z.z., ďalej § 141 ods. 1 a 2, § 142 ods. 1, § 143 ods. 2, § 240 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., ako aj § 28 ods. 2 zákona č. 43/2004 Z.z. krajský súd vyslovil názor, že v citovanom ustanovení § 120 ods. 1 a 2 zák. č. 7/2005 Z.z. sú stanovené pravidlá, ktoré platia pre reštrukturalizačné konanie s jeho účinkami na pohľadávky veriteľov, a to aj v spojitosti s ustanovením § 114 a 118 citovaného zákona.

Podľa krajského súdu ide v podstate o zistenie, či pohľadávka je pohľadávkou prednostnou, t.j. vzniknutou počas reštrukturalizačného konania (§ 120 ods. 2), alebo či ide o pohľadávku, ktorá vznikla pred začatím reštrukturalizačného konania, a ktorá sa má prihlasovať v reštrukturalizačnom konaní prihláškou (§ 120 ods. 1 citovaného zákona). Pokiaľ by išlo o prednostnú pohľadávku, tak napadnuté rozhodnutie by nebolo možné vykonať, pretože tomu bráni § 114 ods. 1 písm. b/ zákona č. 7/2005 Z.z. Podľa § 120 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení platí, že ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Podľa § 120 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, pracovnoprávne nároky, na ktoré nárok vznikol za obdobie kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k začatiu reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa

nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia.

16. Pokiaľ by však nešlo o prednostnú pohľadávku, potom podľa krajského súdu by bolo takéto rozhodnutie exekučným titulom. Spor ohľadne posúdenia, či sa jednalo v danom prípade o pohľadávku prednostnú alebo pohľadávku vzniknutú pred začatím reštrukturalizačného konania, však nie je možné riešiť v rámci preskúmavania zákonnosti rozhodnutia v konaní podľa Piatej časti Druhej hlavy O.s.p. (správne súdnictvo), ale ako zdôraznil krajský súd, je to možné riešiť iba v osobitnom konaní.

17. V tejto súvislosti poukazuje krajský súd aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo/70/2011 [tento však nie je dostupný na webovom sídle - poznámka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky], podľa ktorého začatie reštrukturalizačného konania, ani samotné rozhodnutie o povolení reštrukturalizácie nemá za následok prerušenie správneho konania, ani nebráni jeho začatiu a pokračovaniu. V rámci preskúmavania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu nie je súd v správnom súdnictve oprávnený preskúmať správnosť ďalšieho postupu žalovanej v reštrukturalizačnom konaní.

18. Z uvedeného krajského súdu vyplýva, že reštrukturalizácia nemá žiadne účinky na iné ako vykonávacie, exekučné, súdne a rozhodcovské konania pre pohľadávky, ktoré sa uplatňujú v reštrukturalizácii prihláškou. To znamená, že nemá žiadne účinky vo vzťahu ku konaniu, výsledkom ktorého bolo napadnuté rozhodnutie. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii nebráni žalovanej vydať rozhodnutia voči účastníkom v reštrukturalizácii, pričom takýmto rozhodnutím správny orgán nerozhoduje o zaradení pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní.

Z uvedených dôvodov je bezpredmetná aj námietka žalobkyne vo vzťahu k ustanoveniu § 138 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. (nezahrnutie príslušenstva prihlásených pohľadávok do reštrukturalizačného plánu) Navyše krajský súd uviedol, že predpísané penále podľa zákona o sociálnom poistení nemožno považovať ani za príslušenstvo pohľadávky v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 121 ods. 3 OZ).

Podľa § 138 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení pohľadávky z bezodplatných právnych úkonov a príslušenstvo prihlásených pohľadávok, na ktoré vznikol nárok po začatí reštrukturalizačného konania, sa do plánu nezahŕňajú; tieto nároky sa v prípade potvrdenia plánu súdom považujú v celom rozsahu za odpustené.

III.

Odvolanie žalobkyne/stanoviská

A)

19. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 10.04.2013 (č.l. 30) proti rozsudku krajského (prvostupňového) súdu žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadrila nesúhlas s argumentáciou krajského súdu.

20. Žalobkyňa najmä zdôraznila:

- dátum zverejnenia (t.j. 30.11.2010) uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica z 23.11.2010, ktorým začal reštrukturalizačné konanie voči žalobkyňi ako dlžníkovi,
- zákonné rozdelenie pohľadávok na skupinu vzniknutých pred a po zverejnení uznesenia o začatí reštrukturalizačného konania,
- osobitný režim splácania pohľadávok, ktoré vznikli pred reštrukturalizačným konaním,
- neoprávnenosť predpisania penále za mesiac november 2010, nakoľko žalobkyňa sa zaplatením poistného za november 2010 do omeškania nedostala.

21. Záverom žalobkyňa navrhla, aby napadnuté rozhodnutie žalovanej Najvyšší súd Slovenskej republiky v celom rozsahu zrušil, resp. aby napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, a súčasne v oboch prípadoch priznal žalobkyňi náhradu trov konania vyčíslenú vo výške 654,62 €.

B)

22. Z vyjadrenia žalovanej (č.l. 41) zo dňa 23.04.2013 vyplýva, že žalobkyňa neuviedla také námietky k správnosti preskúmavaného rozhodnutia ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Pohľadávka žalovanej na penále za mesiac november 2010 vznikla až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci predpisania penále, t.j. až 20. júna 2012, preto ju nemohla prihlásiť do reštrukturalizácie.

23. Podľa názoru žalovanej neexistuje žiadna zákonná prekážka, ktorá by bránila predpisaniu penále počas reštrukturalizácie, resp. po jej ukončení.

24. Záverom žalovaná požiadala, aby odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s príhľadnutím na skutočnosť, že preverovanie zákonnosti rozhodnutia o uloženej sankcii vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát vzhľadom na charakter napadnutého rozhodnutia nepovažoval za potrebný) a po verejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že v zmysle hore uvedeného zrušovacieho dôvodu napadnuté rozhodnutie žalovanej postupom podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zrušil a vrátil jej späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

26. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobkyne), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*), vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

27. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobkyne (§ 250j ods. 2 O.s.p.), ako aj so stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/84/2007, sp. zn. 6 Sžo/98/2008, sp. zn. 1 Sžo/33/2008, sp. zn. 2 Sžo/5/2009 či sp. zn. 8 Sžo/547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

28. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia žalovanej, je právna otázka, či splatnosť poisťného a príspevkov v oblasti sociálneho poistenia je právne ovplyvnená procesom reštrukturalizácie schválenej súdom.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

29. Žalobkyňa svoje odvolanie oprela o viacero námietok. Najvyšší súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že pokiaľ dôjde k záveru, že už prvé procesné, resp. iné pochybenia žalovanej krajský súd nedostatočne pri kontrole zákonnosti vyhodnotil a ich intenzita naplní zrušovacie dôvody uvedené zákonodarcom v ustanovení § 250j ods. 2 O.s.p., potom preverovanie oprávnenosti ďalších námietok je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] nehospodárne.

30. Z citovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

31. Predovšetkým Najvyšší súd poukazuje na tú skutočnosť, že sociálne konanie o uložení sankcií a penále vo svojej podstate predstavuje to správne konanie, pri ktorých správny orgán podľa osobitného zákona rozhoduje nielen o porušení dotknutého ustanovenia správneho práva ale aj o uložení sankcie. Nakoľko však z obsahu odvolania nevyplyva argumentácia, ktorá by vytykala odmietnutie úplnej jurisdikcie správnym súdom (§ 250i ods. 2 v spojení s § 250j ods. 5 O.s.p.), Najvyšší súd ďalej správnosť výberu mechanizmu nápravy neposudzoval.

1) Charakteristika reštrukturalizácie:

32. Základným problémom v prejednávanej veci sa pre Najvyšší súd javí vymedzenie vzťahu medzi zák. č. 461/2003 Z.z. a zák. č. 7/2005 Z.z.

Je nepochybné, že sledovaným predmetom úpravy zák. č. 7/2005 Z.z. je najmä riešiť úpadok dlžníka ako spoločensky nežiaduci stav v oblasti mnohopočetnej záväzkovej sféry, a to:

- a) speňažením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo
- b) postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne.

33. Naopak predmetom úpravy zák. č. 461/2003 Z.z. je vymedzenie sociálneho poistenia vrátane úpravy jej rozsahu, ďalej právne vzťahy pri vykonávaní sociálneho poistenia, organizácia sociálneho poistenia, financovanie sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním sociálneho poistenia a konanie vo veciach sociálneho poistenia.

Je jednoznačné, že aj zák. č. 461/2003 Z.z. obsahuje úpravu (najmä § 224) týkajúcu sa uspokojenia pohľadávok Sociálnej poisťovne ako veriteľa, avšak iba v individuálnej rovine. Preto, ak žalovaná je veriteľom vo vzťahu k svojmu dlžníkovi, ktorý je v úpadku, musí pri uspokojovaní svojich pohľadávok k dlžníkovi, ktorý sa nachádza v konkurze (úpadok) alebo v procese reštrukturalizácie postupovať nie podľa zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý je všeobecným zákonom pre oblasť sociálneho poistenia, ale musí uprednostniť zák. č. 7/2005 Z.z. ako špeciálny právny predpis v zmysle starorímskej právnej zásady „lex specialis derogat legi generali“. Tento svoj úmysel zákonodarca potvrdzuje aj prostredníctvom odkazov na osobitný predpis (napr. poznámka pod čiarou č. 33a v ustanovení § 12 alebo č. 41a v ustanovení § 18, ktoré odkazuje na osobitný predpis, ktorým je zák. č. 7/2005 Z.z.). Preto je možné

charakterizovať zák. č. 7/2005 Z.z. ako špeciálny právny predpis pre oblasť sociálneho poistenia týkajúci sa vymáhania a uspokojovania pohľadávok dlžníka úplatku.

34. Zákonodarca pri naplnení podmienok úpadku ukladá tak dlžníkovi ako aj veriteľovi prostredníctvom zák. č. 7/2005 Z.z. nielen povinnosti, ale aj rôzne dispozitívne možnosti. Medzi základné dispozície patrí výber procesného spôsobu riešenia úpadku, t.j. zvolenie konkurzu alebo reštrukturalizácie, ktoré spôsoby kolektívneho uspokojovania pohľadávok rôznych veriteľov sa od seba diametrálne odlišujú.

Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje, že veriteľ je oprávnený t.j. má možnosť sa rozhodnúť, či v zmysle § 11 ods. 3 zák. č. 7/2005 Z.z. podá návrh na vyhlásenie konkurzu so všetkými z toho dispozitívneho úkonu pre neho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami, t.j. najmä zotriedenie pohľadávok do jednotlivých skupín, podľa ktorých sa určí poradie ich uspokojenia, alebo bude podľa § 111 ods. 3 zákona číslo 7/2005 Z.z. uprednostňovať podanie návrhu na reštrukturalizáciu. Je nepochybné, že zákonodarca celý proces reštrukturalizácie smeruje do polohy konsenzu, kedy veriteľ využil v rámci svojich oprávnení odbornú pomoc správcu a dlžník jeho činnosť odsúhlasí. Potom návrh na reštrukturalizáciu môže mať charakter súdneho schválenia konsenzu medzi veriteľom a dlžníkom.

Podľa § 11 ods. 3 veta prvá zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak je dlžník voči nemu viac ako 30 dní v omeškaní s plnením peňažného záväzku a zároveň možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť tohto dlžníka.

Podľa § 111 ods. 3 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení veriteľ je oprávnený podať návrh na povolenie reštrukturalizácie, ak poveril správcu vypracovaním posudku a správca vo vypracovanom posudku nie staršom ako 30 dní reštrukturalizáciu dlžníka odporučil a dlžník s podaním tohto návrhu súhlasil.

35. V prejednávanej veci je nepochybné, že v prípade žalobkyne ako dlžníka došlo k podaniu návrhu na povolenie reštrukturalizačného konania, ktoré bolo povolené Okresným súdom Banská Bystrica uznesením z 23.11.2010 od dňa 30.11.2010.

Začatie reštrukturalizačného konania vyvoláva účinky, ktoré zákonodarca opisuje najmä v ustanovení § 114 zák. č. 7/2005 Z.z. Predovšetkým je dôležité upozorniť na to, že zák. č. 7/2005 Z.z. rozlišuje pohľadávky vzniknuté pred (t.j. prihlasované pohľadávky) a pohľadávky vzniknuté počas reštrukturalizácie (t.j. prednostné pohľadávky v zmysle § 120 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z.). Prihlasované pohľadávky v procese reštrukturalizácie strácajú svoju vykonateľnosť (viď § 114 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 118 ods. 3 zák. č. 7/2005 Z.z.).

36. Veritelia svoje oprávnenia, ako aj celkové procesné postavenie v reštrukturalizácii (viď najmä § 120 ods. 1 v spojení s § 132 zák. č. 7/2005 Z.z.) odvíjajú od existencie prihlásených pohľadávok. Ich stabilitu veritelia v zmysle zásady súčinnosti (§ 134 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z.) verifikujú navrhnutím reštrukturalizačného plánu, ktorý je v zmysle § 132 ods. 1 zák. č. 7/2000 Z.z. po schválení súdom záväzný pre všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok, t.j. v prejednávanej veci aj pre žalovanú.

Podľa § 136 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení záväzná časť plánu obsahuje určenie všetkých práv a záväzkov, ktoré majú účastníkom plánu podľa plánu vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť. Tieto práva a záväzky a majetok, ku ktorému sa vzťahujú, ak ide o vecné práva alebo iné podobné práva, musia byť v pláne určené tak, ako je to potrebné podľa osobitných predpisov pre ich vznik, zmenu alebo zánik, alebo získanie príslušných rozhodnutí a súhlasov, na základe ktorých vznikajú, menia sa alebo zanikajú alebo ktoré sú podmienkou na ich vznik, zmenu alebo zánik.

Podľa § 139 ods. 1 vete prvá a druhá zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení jednotlivé zmeny pohľadávky a plnenia určené na uspokojenie pohľadávky sa uvádzajú v záväznej časti plánu vždy pri dotknutej pohľadávke. Tieto zmeny a plnenia musia byť v záväznej časti plánu určené tak, aby v prípade neúčinnosti plánu bolo možné určiť rozsah, v akom bola pohľadávka podľa plánu uspokojená jednotlivými plneniami, a rozsah, v akom bola pohľadávka podľa plánu odpustená alebo uznaná za nevymáhateľnú.

37. Aby sa zmysel a účel reštrukturalizácie naplnil, zákonodarca umožňuje v procese reštrukturalizácie využiť viacero nástrojov, medzi ktoré prostredníctvom ustanovenia § 135 zák. č. 7/2005 Z.z. zaraďuje aj predĺženie lehoty splatnosti pohľadávok veriteľov, poprípade zmeny ich výšky, ktoré veritelia pri tvorbe reštrukturalizačného plánu navrhujú. Je preto legitímne očakávané, že žalovaná sa vysporiada s dopadom

možného predĺženia lehoty splatnosti pohľadávok pri zvažovaní jej nedodržania.

Takisto aj v procese prípravy a následného hlasovania o reštrukturalizačnom pláne na schvaľovacej schôdzi je každý veriteľ, t.j. v prejednávanej veci aj žalovaná, požiadať v zmysle § 145 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. o jeho zmenu, poprípade sa v zmysle § 157 zák. č. 7/2005 Z.z. domáhať vyslovenia neúčinnosti reštrukturalizačného plánu voči sebe alebo poukazovať v zmysle § 159 zák. č. 7/2009 Z.z. na nesplnenie reštrukturalizačného plánu a požadovať s tým spojené dôsledky.

Podľa § 135 ods. 2 písm. a) zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení opisná časť plánu musí obsahovať tiež podrobný opis opatrení potrebných na dosiahnutie účelu reštrukturalizácie, ktorými sú najmä

a) zmeny pohľadávok veriteľov, najmä predĺženie lehoty ich splatnosti alebo ich čiastočné odpustenie, alebo ich uznanie za nevymáhateľné.

Podľa § 145 ods. 1 písm. a) zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení každý účastník plánu má právo najneskôr siedmy deň pred konaním schvaľovacej schôdze písomne požiadať predkladateľa plánu prostredníctvom správcu

a) o podrobnejšie vysvetlenie ustanovení plánu,

b) o opravu zjavnej chyby v písaní alebo počítaní alebo inej zrejmej nesprávnosti plánu,

c) o zaradenie svojej pohľadávky do inej skupiny, ako bola zaradená predkladateľom plánu,

d) o zaradenie svojho majetkového práva akcionára do inej skupiny, ako bolo zaradené predkladateľom plánu,

e) o zaradenie svojej zabezpečenej pohľadávky do skupiny pre nezabezpečené pohľadávky v inom rozsahu ako v rozsahu určenom predkladateľom plánu.

Podľa § 157 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení účastník plánu, ktorý hlasoval proti prijatiu plánu a uplatnil do zápisnice zo schvaľovacej schôdze odôvodnenú námietku proti prijatiu plánu, má právo sa do 15 dní od zverejnenia uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku domáhať, aby súd určil neúčinnosť plánu voči nemu, ak

a) pohľadávky zaradené do rovnakej skupiny ako jeho zistená pohľadávka sa majú podľa plánu uspokojiť v inej miere alebo iným spôsobom, čím sa veriteľom týchto pohľadávok poskytla oproti nemu výhoda,

b) majetkové práva akcionárov zaradené do rovnakej skupiny ako jeho majetkové právo akcionára sa majú podľa plánu uspokojiť v inej miere alebo iným spôsobom, čím sa akcionárom týchto majetkových práv poskytla oproti nemu výhoda,

c) predkladateľ plánu nezaradil jeho zistenú pohľadávku do skupiny, ako požiadal (§ 145), čím sa dostal do horšieho postavenia, v akom by bol bez prijatia plánu; súd pritom vychádza z jeho pravdepodobného uspokojenia v konkurznom konaní,

d) predkladateľ plánu nezaradil jeho zistenú zabezpečenú pohľadávku do skupiny pre zabezpečené pohľadávky v rozsahu, v akom požiadal (§ 145), čím sa dostal do horšieho postavenia, v akom by bol bez prijatia plánu; súd pritom vychádza z jeho pravdepodobného uspokojenia v konkurznom konaní.

38. Reštrukturalizačný plán je významnou právnou skutočnosťou pre úpravu vzťahov medzi dlžníkom a veriteľmi. Vymedzuje základný rozsah pohľadávok, ku ktorým sa pridružujú aj prednostné pohľadávky (§ 125 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z.), bez ktorých by priebeh samotnej reštrukturalizácie dlžníka nebol mysliteľný. Predovšetkým reštrukturalizačný plán vymedzuje modifikovanú výšku z pôvodného rozsahu plnenia dlžníka voči veriteľom, a iba v prípade neúčinnosti plánu voči konkrétnemu veriteľovi (viď § 161 zák. č. 7/2005 Z.z.) dochádza k návratu k pôvodnému stavu (restitutio ad integrum), kedy sú dlžník a preberajúca osoba povinní spoločne a nerozdielne splniť pôvodnú pohľadávku veriteľa v rozsahu, v akom bola pohľadávka prihlásená a zistená, spolu s úrokom. Navyše pre prejednávanú vec je významné, že pohľadávku veriteľa sú dlžník a preberajúca osoba povinní splniť v pôvodnej lehote splatnosti.

Po schválení reštrukturalizačného plánu nastáva etapa jeho plnenia.

Podľa § 155 ods. 3 zák. č. 7/2005 Z.z. plán potvrdený súdom sa považuje za právny úkon urobený vo forme a spôsobom, ktorý je vyžadovaný osobitnými predpismi pre vznik, zmenu alebo zánik práv alebo záväzkov obsiahnutých v pláne. Ak je pre vznik, zmenu alebo zánik práva alebo záväzku obsiahnutého v pláne potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, právo alebo záväzok vznikne, zmení sa alebo zanikne až rozhodnutím príslušného orgánu; príslušný orgán nemôže odmietnuť vydať potrebné rozhodnutie len z dôvodu, že plán ako právny úkon nie je urobený vo forme alebo spôsobom vyžadovaným osobitným predpisom.

39. Je nepochybné, že aj zák. č. 461/2003 Z.z. na proces reštrukturalizácie (resp. v staršom legislatívnom poňatí na vyrovnanie) reaguje. V zmysle ustanovenia § 151 zák. č. 461/2003 Z.z. sa premietajú účinky reštrukturalizačného plánu tak, že žalovanej sa ukladá „ex offio“ povinnosť zosúladiť evidenciu pohľadávok s reálnym stavom vyvolaným prebiehajúcou reštrukturalizáciou.

Podľa § 151 ods. 1 veta druhá zák. č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa odpíše pohľadávku alebo jej neuhradenú časť, ak na základe právoplatného uznesenia súdu po splnení reštrukturalizačného plánu zanikla dlžníkovi povinnosť splatiť Sociálnej poisťovni pohľadávku alebo jej neuhradenú časť z dôvodu, že na jej plnenie nebol povinný podľa schváleného reštrukturalizačného plánu.

2) K charakteru a k splatnosti penále:

40. V zmysle zák. č. 461/2003 Z.z. je nutné charakterizovať penále uložené žalovanou v prejednávanej veci ako sankciu za nesplnenie povinnosti riadne platiť poisťné.

41. Taktiež je celkom nepochybné to, že na vznik povinnosti zaplatiť penále nepostačuje naplnenie podmienok ustanovených v zákone, ale právne relevantnou skutočnosťou pre vznik povinnosti zaplatiť penále je až autoritatívny vrchnostenský akt vyhlásený spôsobom, ktorý je predpísaný zákonom stanovenou formou, t.j. až vydaním rozhodnutia o penále v zmysle § 240 zák. č. 461/2003 Z.z.

Až týmto rozhodnutím oprávneného orgánu sa konštituuje povinnosť pre platiteľa neskoru, resp. v nedostatočnej výške odvedeného, či neodvedeného poisťného nielen povinnosť zaplatiť penále, ale aj vedomosť v akej výške a na akom právnom základe.

42. Najvyšší súd na tomto mieste konštatuje, že je celkom v právomoci žalovanej ako oprávneného správneho orgánu rozhodnúť, či vôbec túto sankciu uplatní, resp. v akom časovom horizonte pri omeškaní dlžníka s platením poisťného k uplatneniu tejto sankcie prikročí.

Na druhej strane si však žalovaná musí byť vedomá tej skutočnosti, že niektoré súdom aprobované situácie (právne stavy) u jednotlivcov môžu svojimi účinkami vytvoriť pre jej rozhodovaciu prax, ako aj pre rozhodovaciu prax iných orgánov verejnej správy zákonné prekážky. Tak tomu nastalo aj v prejednávanej veci, čo však ani žalovaná ani krajský súd nezohľadnili pri svojom rozhodovaní.

43. Z napadnutého rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že žalovaná potvrdila penále predpísané 20. júna 2012 v zmysle § 240 zák. č. 461/2003 Z.z. vo výške 0,05% z dlžných súm poisťného a príspevkov za obdobie 11/2010, apríl a september 2011.

Uvedené rozhodnutie prvostupňového orgánu žalovanej teda právne vychádzalo z myšlienky, že žalobkyňa mala odvieť k pôvodným dátumom splatností, ktoré podľa mienky žalovanej neboli dotknuté procesom prebiehajúcej reštrukturalizácie (t.j. 31.12.2010, 31.05.2011 a 31.10.2011). Tým, že tak nevykonala, mala žalobkyňa naplniť podstatu sankcie, t.j. neodvedenie včas a riadne.

Podľa § 240 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poisťného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Najvyšší súd však musí konštatovať, že žalovaná sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberala po právnej stránke odôvodnením, prečo dospela k záveru, že platby poisťného neboli zaplatené včas a riadne. Totiž z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú dôležité skutočnosti týkajúce sa možných zmien pohľadávok na poisťnom vyvolaných v reštrukturalizácii, t.j. najmä či boli pohľadávky na uvedenom dlžnom poisťnom žalovanou prihlásené. Ak áno, potom v pripojenom administratívnom spise absentuje ako podklad rozhodnutia skutočnosť, či tieto pohľadávky boli popreté alebo nie a ani táto skutočnosť nebola v napadnutom rozhodnutí a jej dopady na rozhodnutie analyzované.

Následne v odôvodnení nebola spomenutá ani tá relevantná časť reštrukturalizačného plánu, ktorá sa týka prihlásených pohľadávok, ich výšky, resp. naplnenia možnosti ich odpustenia.

45. Žalovaná sa tiež v napadnutom rozhodnutí vôbec nevenovala právnomu rozboru účinkov reštrukturalizácie na otázku splatnosti poistného a príspevkov, čo sa týka najmä ich zmeny. Ako už bolo vyššie naznačené, zák. č. 461/2003 Z.z. je v prejednávanej veci všeobecným zákonom (viď najmä bod č. 33), a preto pokiaľ zák. č. 7/2005 Z.z. neukladá niečo osobitne, platí úprava obsiahnutá v zák. č. 461/2003 Z.z. Splatnosť poistného a príspevkov vyplýva bez ďalšieho zo zákona a je upravená prostredníctvom ustanovení § 141 ods. 2, § 142 ods. 1 a § 143 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z., ako aj z ustanovení § 26 ods. 1 zák. č. 43/2004 Z.z.

46. Avšak zák. č. 7/2005 Z.z. oprávňuje tak subjekty súkromného, ako aj verejného práva na to, aby zasahovali do splatnosti prihlásených záväzkov za účelom naplnenia účelu reštrukturalizácie (viď bod č. 38). Predovšetkým ustanovenie § 155 ods. 3 zák. č. 7/2005 Z.z. charakterizuje reštrukturalizačný plán potvrdený súdom ako právne relevantnú skutočnosť (zákonodarcu sa tu uchýlil k slovnému spojeniu právny úkon), ktorá vyvoláva vznik, zmenu alebo zánik práv alebo záväzkov obsiahnutých v uvedenom pláne.

Osobitne pre oblasť verejnej správy zákonodarcu prostredníctvom tohto ustanovenia upresňuje, že pokiaľ pre vznik, zmenu alebo zánik záväzku (resp. práva) obsiahnutého v pláne je potrebná právna skutočnosť vo forme rozhodnutia príslušného správneho orgánu, potom záväzok (v prejednávanej veci zmena dňa splatnosti poistného a príspevkov) vznikne, zmení sa alebo zanikne až rozhodnutím príslušného orgánu. Tento správny orgán však nemôže odmietnuť vydať potrebné rozhodnutie len z dôvodu, že plán vôbec neakceptuje, resp. že ako podklad rozhodnutia nie je urobený vo forme alebo spôsobom vyžadovaným osobitným správnym predpisom.

47. Vzhľadom na hore uvedené právne závery mali byť všetky vyššie spomenuté skutočnosti spojené s procesom reštrukturalizácie, do ktorého sa žalovaná nepochybne zapájala, ako podklady rozhodnutia vyhodnotené žalovanou a až na ich základe mohla dospieť k presvedčeniu, či došlo zo strany žalobkyne ako dlžníka v reštrukturalizácii k omeškaniu s odvodom poistného a príspevkov a aké možné následky s tým spojené žalovaná využila.

48. Najvyšší súd sa musí aj vyjadriť k nastolenej námietke žalobkyne, či predpísané penále podľa zák. č. 461/2003 Z.z. je možno považovať za príslušenstvo prihlásených pohľadávok zakomponovaných do reštrukturalizačného plánu.

Obdobne ako krajský súd aj Najvyšší súd konštatuje, že súkromnoprávna úprava príslušenstva pohľadávky zakotvená v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sleduje odlišný cieľ.

49. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že dotknuté ustanovenie Občianskeho zákonníka sa výslovne nevzťahuje na penále. Použitie analógie legis je v tomto prípade neprípustné, nakoľko Občiansky zákonník prostredníctvom svojich úvodných ustanovení (najmä § 1 a 2) potvrdzuje, že predmetom úpravy sú občianskoprávne vzťahy.

Rozsah občianskoprávných vzťahov samotný Občiansky zákonník vymedzuje najmä ako majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony.

Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

V.

50. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne, ako aj s prihliadnutím na argumentáciu žalovanej Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Bude preto úlohou žalovanej sa pri svojom ďalšom rozhodovaní o prejednávanej veci pridržovať vyššie uvedených právnych názorov.

51. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v

spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnej žalobkyni právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo. Nakoľko právna zástupkyňa úspešnej žalobkyne si svoje právo v zákonnej 3 - dňovej lehote uplatnila, bola jej priznaná nasledujúca náhrada trov právneho zastúpenia.

52. Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá:

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právna zástupkyňa žalobkyne listom z 10.04.2013 v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. vyčísliť a Najvyšší súd uznal:

1.1. Trovy právneho zastúpenia na krajskom súde

1.1.1. prevzatie a príprava zastúp. (12) - 1 úkon práv. pomoci 58,69 €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 7,63 €

1.1.2. podanie žaloby (12) - 1 úkon práv. pomoci 58,69 €

1.1.2.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 7,63 €

1.1.3. účasť na pojednávaní (13) - 1 úkon práv. pomoci 60,07 €

1.1.3.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 7,81 €

1.2. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.2.1. podanie odvolania (13) 1 úkon práv. pomoci 60,07 €

1.2.1.1. prislúchajúca náhrad rež. paušálu 7,81 €

celkom: 268,40 €

2. z náhrady 20% DPH (pre 268,40 €) 53,68 €

tzn. v celkovej sume: 322,08 €.

53. Najvyšší súd neuznal žalobkyni požadovanú náhradu trov konania vo výške 127,16 € (resp. 130,16 €), nakoľko v zmysle § 11 ods. 4 veta druhá citovanej vyhlášky č. 655/2004 Z.z. prislúcha základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vo veciach zastupovania v konaniach podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, a to v dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch odmena za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu.

54. V zmysle § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. je výpočtovým základom priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, t.j. v prejednávanej veci v roku 2011.

Pre rok 2012 je výpočtový základ stanovený s prihliadnutím na informácie z webového sídla Štatistického úradu Slovenskej republiky v sume 763 € (k tomu 1/13 je 58,69 €) a pre rok 2013 je výpočtový základ stanovený v sume 781 € (k tomu 1/13 je 60,07 €). Daň z pridanej hodnoty bola priznaná v prospech IČ DPH SK1020551620.

55. Nakoľko úspešná žalobkyňa bola zastúpená advokátkou, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť jej priznanú náhradu trov.

56. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava práv a povinností týkajúcich sa odvodov poistného a príspevkov je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).